

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS DĖL MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2023 METŲ ATASKAITOS PATVIRTINIMO

2024 m. gruodžio 20 d. Nr. 1-451
Marijampolė

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 15 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 36 straipsniu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymo 10 straipsnio 2 dalimi, Bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“, ir atsižvelgdama į Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2024 m. gruodžio 4 d. raštą Nr. D2-741 „Dėl Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2023 m. ataskaitos“, Marijampolės savivaldybės taryba nusprendžia:

1. Patvirtinti Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2023 metų ataskaitą (pridedama).
2. Nurodyti, kad šis sprendimas per vieną mėnesį nuo paskelbimo (įteikimo) dienos, jeigu įstatymai nenustato kitaip, gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui (adresu: Laisvės al. 36, LT-44240 Kaunas) Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba Regionų administracinio teismo Kauno rūmams (adresu: A. Mickevičiaus g. 8A, LT-44312 Kaunas) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Povilas Isoda

Reda Blaškevičienė

Sprendimą paskelbti: Interneto svetainėje ; TAR

PATVIRTINTA
Marijampolės savivaldybės tarybos
2024 m. gruodžio 20 d.
sprendimu Nr. 1-451

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENOS 2023 METŲ ATASKAITA

I SKYRIUS ĮVADAS

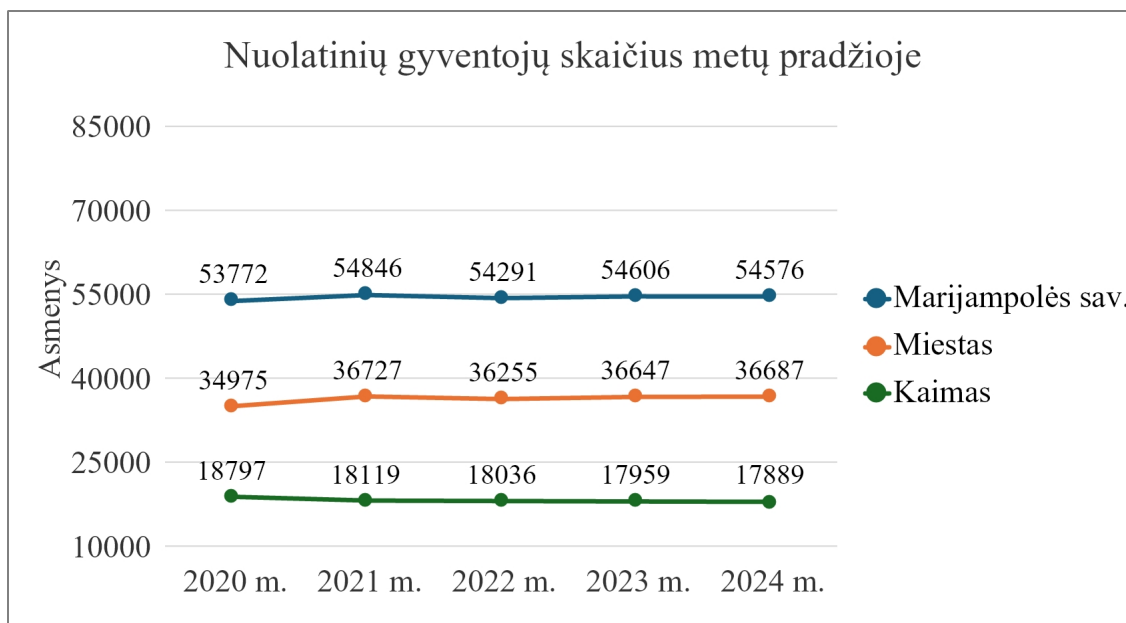
Visuomenės sveikatos stebėsenos savivaldybėje tikslas – nuolat rinkti, tvarkyti, analizuoti ir įvertinti visuomenės sveikatą charakterizuojančių rodiklių duomenis, kad remiantis išsamia informacija apie savivaldybės visuomenės sveikatos būklę ir ją lemiančius sveikatos rizikos veiksnius, būtų galima planuoti ir įgyvendinti savivaldybės visuomenės sveikatos gerinimo priemones, vykdyti visuomenės sveikatos stebėsenos duomenų sklaidą bei tinkamai informuoti savivaldybės politikus apie problemines visuomenės sveikatos sritis, siekiant efektyvaus valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) bei savarankiškųjų visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų įgyvendinimo savivaldybės teritorijoje.

Visuomenės sveikatos būklės stebėsenos Marijampolės savivaldybėje 2023 metais ataskaita (toliau – Ataskaita) parengta vadovaujantis bendraisiais savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatais ir atsižvelgiant į Higienos instituto parengtas „Savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitų rašymo metodines rekomendacijas“.

Ataskaitoje pateikiama ir aprašoma 50 unifikuotų 2023 m. visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių. Pateikiami rodikliai atspindi, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų programos (toliau LSP) uždaviniai (Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimas Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014 – 2025 metų programos patvirtinimo“). LSP iškeltų tikslų ir uždavinių įgyvendinimo stebėseną nuo 2016 m. sausio 1 d. vykdoma pagal savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymu Nr. V-488 „Dėl Bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“. Šį sąrašą sudaro 50 unifikuotų rodiklių, geriausiai apibūdinančių LSP siekinius. Kiekvieno rodiklio duomenys kasmet leidžia vertinti rodiklio pokyčių kryptį ir aprėptį savivaldybėje, palyginti savivaldybės rodiklio duomenis su Lietuvos atitinkamo rodiklio vidurkiu (toliau – Lietuvos vidurkis).

II SKYRIUS BENDROJI DALIS MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ DEMOGRAFINIAI POKYČIAI

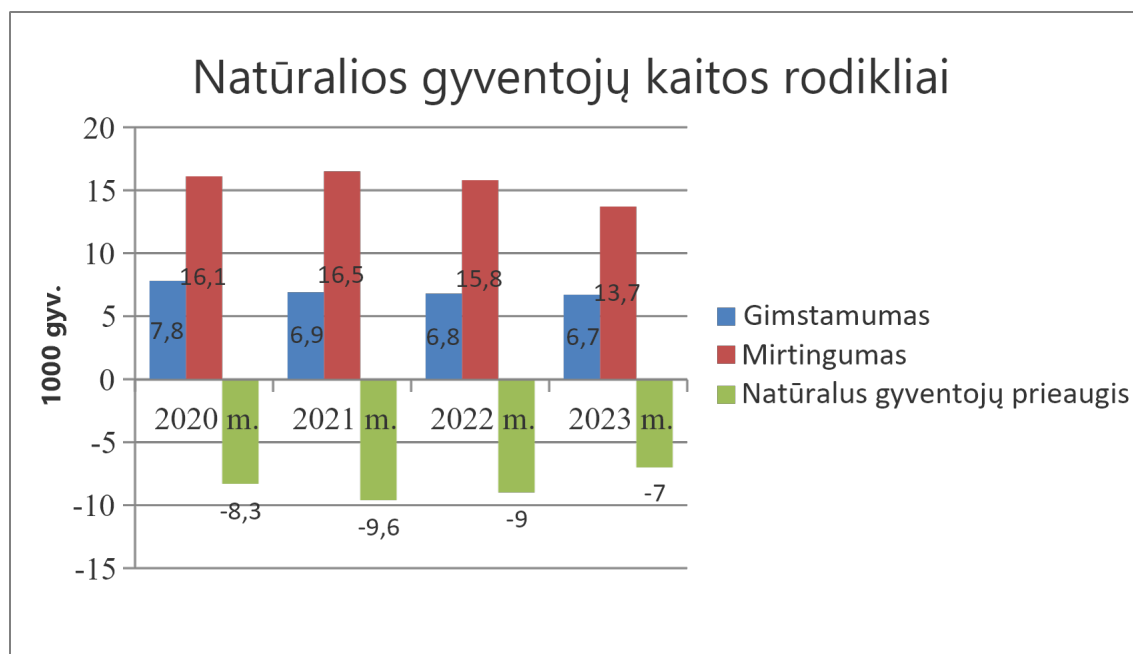
2024 m. pradžioje Marijampolės savivaldybėje gyveno 54576 gyventojai. Nuo 2023 m. iki 2024 m. gyventojų skaičius sumažėjo 0,06 procento (30 gyventojų) (žr. 1 paveikslą).

1 pav. Marijampolės savivaldybės gyventojų skaičius pagal gyvenamąją vietą (Šaltinis. Valstybės duomenų agentūra)

2023 m. Marijampolės savivaldybėje natūralus gyventojų prieaugis buvo -7 1000-čiui gyventojų. Tai rodo, jog savivaldybėje buvo registruojamas didesnis mirtingumas nei gimstamumas.

2023 m. gimstamumo rodiklis, palyginti su 2022 m. sumažėjo 1,5 procento, mirtingumo rodiklis per atitinkamą laikotarpį sumažėjo 13,3 procento (žr. 2 paveikslą).

2 pav. Natūrali Marijampolės savivaldybės gyventojų kaita (Šaltinis. Valstybės duomenų agentūra)

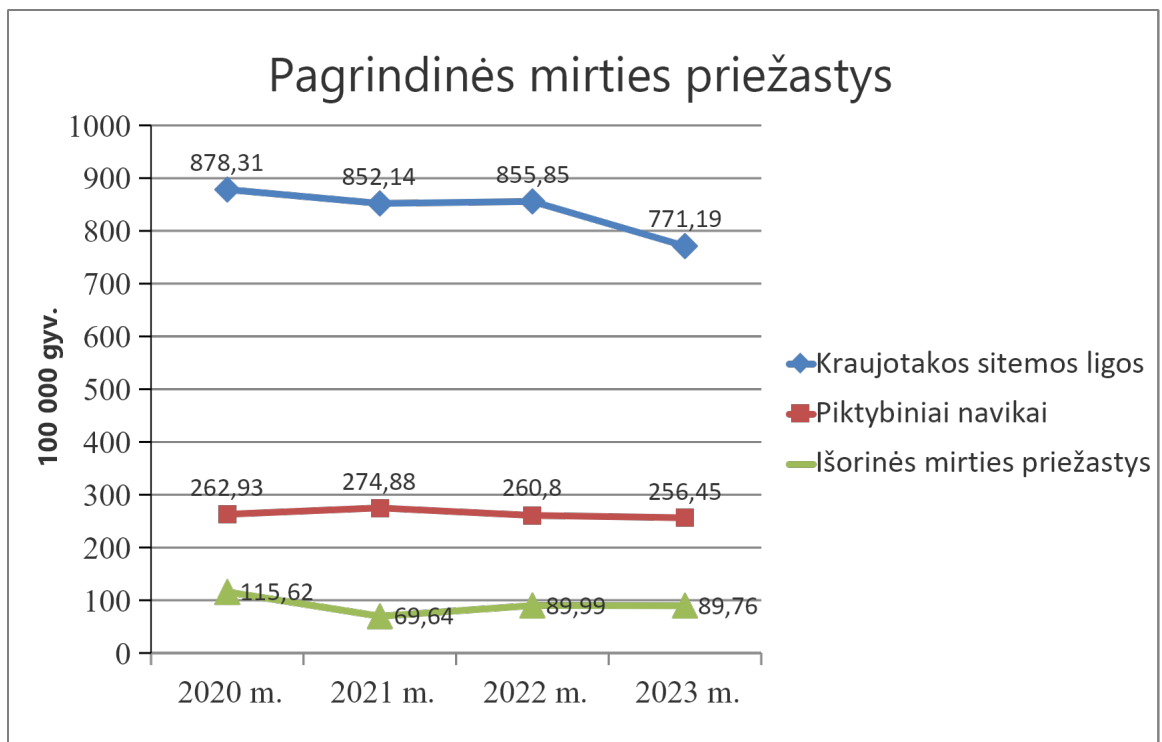
MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS GYVENTOJŲ MIRTINGUMO POKYČIAI

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. buvo registruota 747 mirčių, iš jų 379 moterims ir 368 vyrams.

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. daugiausia mirčių atvejų buvo užregistruota dėl kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) (421 mirties atvejis). 2023 m. (771,19/100000 gyv.) palyginti su 2022 m. (855,85/100000 gyv.), mirtingumas dėl kraujotakos sistemos ligų sumažėjo 9,9 procento. (žr. 3 paveikslą).

Marijampolės savivaldybės gyventojų mirties priežasčių struktūroje antrą vietą užima mirties atvejai dėl piktybinių navikų (C00-C96) (140 mirties atvejų). 2023 m. (256,45/100000 gyv.), palyginti su 2022 m. (260,8/100000 gyv.), mirtingumas dėl piktybinių navikų sumažėjo 1,7 procento (žr. 3 paveikslą).

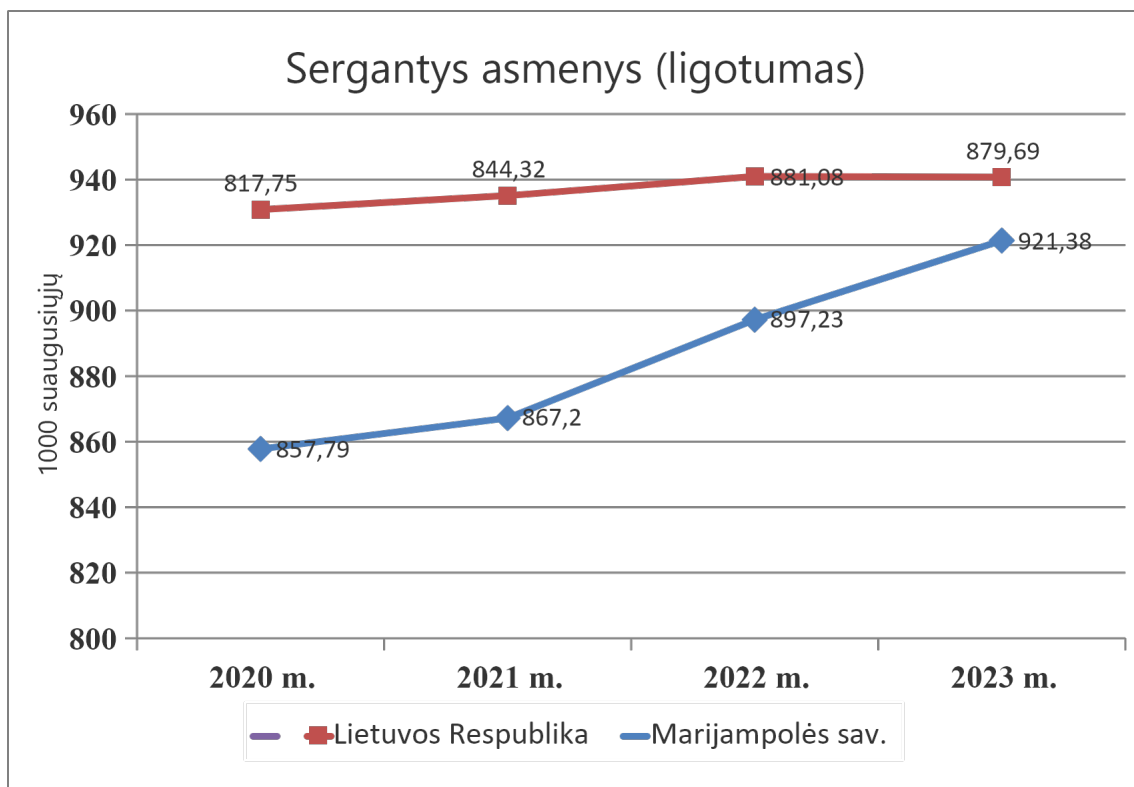
Mirtingumas nuo išorinių priežasčių (V00-Y89) Marijampolės savivaldybėje užima trečią vietą pagal mirties priežastis (49 mirties atvejai). 2023 m. (89,76/100000 gyv.), palyginti su 2022 m. (89,99/100000 gyv.) šis rodiklis sumažėjo 0,3 proc. (žr. 3 paveikslą).

3 pav. Marijampolės savivaldybės gyventojų pagrindinės mirties priežastys
(Šaltinis. Higienos instituto Sveikatos statistikos duomenų portalas)

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS SERGANČIŲ ASMENŲ (LIGOTUMO) POKYČIAI

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. sergančių asmenų (A00-T98, U07) buvo 50299 (921,38/1000 gyv.), iš jų 27388 moterys ir 22911 vyrų. 2023 m. palyginti su 2022 m., sergančių asmenų padaugėjo 2,7 procento ir tai yra 4,7 procento didesnis rodiklis nei Lietuvos vidurkis (879,69/1000 gyv.) (žr. 4 paveikslą).

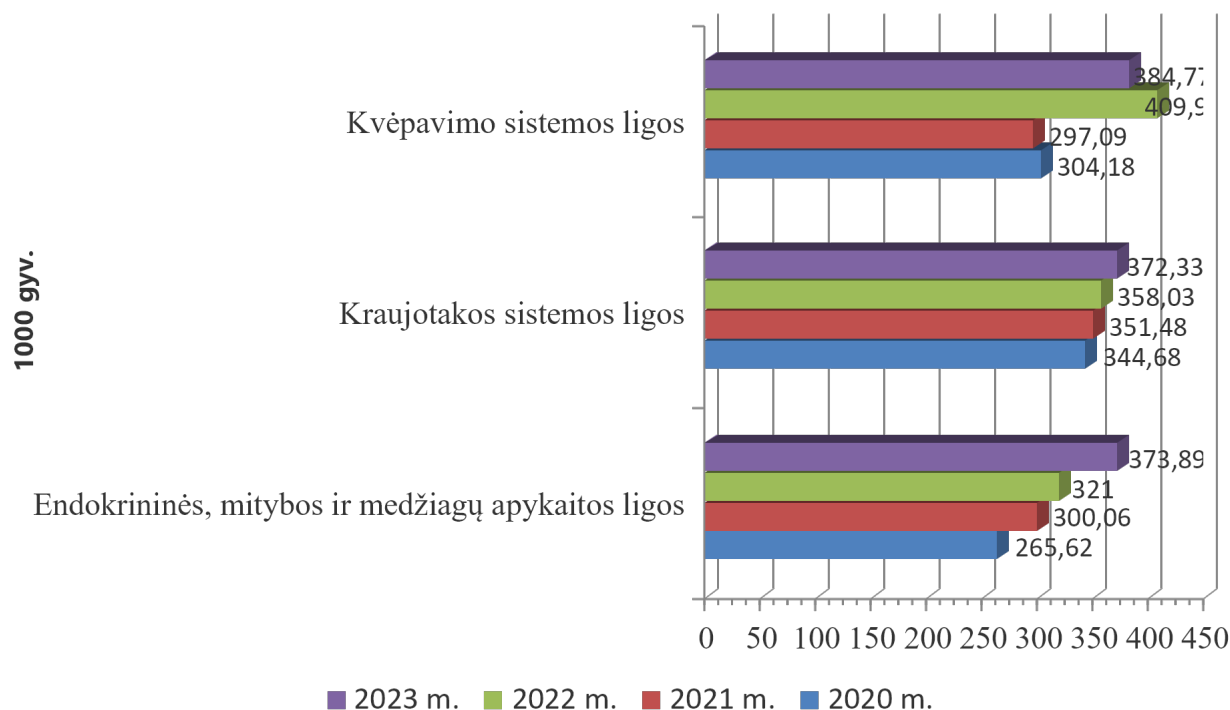
4 pav. Sergantys asmenys (A00-T98, U07) Marijampolės savivaldybėje, 1000 gyvent.
(Šaltinis. Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. tarp sergančių asmenų labiausiai paplitusios buvo kvėpavimo sistemos ligos (J00-J99). 2023 m. kvėpavimo sistemos ligomis sergančių asmenų buvo 21005. Sergančių asmenų kvėpavimo sistemos ligomis 2023 m. (384,77/1000 gyv.), palyginti su 2022 m. (409,93/1000 gyv.), sumažėjo 6,1 procento (žr. 5 paveikslą).

Marijampolės savivaldybės 2023 m. sergančių asmenų struktūroje antrą vietą užima endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligos (E00-E90). 2023 m. endokrininės, mitybos ir medžiagų apykaitos ligomis sergančių asmenų buvo 20411. Sergančių asmenų endokrininėmis, mitybos ir medžiagų apykaitos ligomis 2023 m. (373,89/1000 gyv.), palyginti su 2022 m. (321/1000 gyv.), padidėjo 16,5 procento (žr. 5 paveikslą).

Marijampolės savivaldybės 2023 m. sergančių asmenų struktūroje trečią vietą užima kraujotakos sistemos ligos (I00-I99). 2023 m. sergančių asmenų kraujotakos sistemos ligomis buvo 20326. Sergančių asmenų kraujotakos sistemos ligomis 2023 m. (372,33/1000 gyv.), palyginti su 2022 m. (358,03/1000 gyv.), padidėjo 4 procentais (žr. 5 paveikslą).

Sergančių asmenų skaičius pagal labiausiai paplitusias ligas

5 pav. Marijampolės savivaldybės sergančių asmenų skaičius pagal labiausiai paplitusias ligas (Šaltinis. Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

PAGRINDINIŲ VISUOMENĖS STEBĖSENOS RODIKLIŲ SAVIVALDYBĖJE ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS („ŠVIESOFORAS“)

Pagrindinių rodiklių sąrašo analizė ir interpretavimas („šviesoforo“ kūrimas) atliekamas 2023 metų Marijampolės savivaldybės sveikatos stebėsenos rodiklius palyginant su Lietuvos vidurkiu.

Vadovaujantis „šviesoforo“ principu, visos 60 Lietuvos savivaldybių suskirstytos į 3 grupes (po 12 savivaldybių kiekvienoje grupėje):

- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis atspindi geriausią situaciją, žymimos žalia spalva;
- 12 savivaldybių, kuriose stebimas rodiklis rodo prasčiausią situaciją, žymimos raudona spalva;
- likusių 36 savivaldybių rodiklių reikšmės žymimos geltona spalva. Šių savivaldybių rodikliai interpretuojami kaip atitinkantys Lietuvos vidurkį.

Spalvomis vertinamas ne savivaldybių rodiklio dydis, o reikšmė, kadangi mažas rodiklis ne visada atspindi gerą situaciją, ir atvirkščiai, didelis rodiklis ne visada rodo blogą situaciją.

Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos rodiklių duomenys ir jų interpretavimas pateikiami Ataskaitos priedo lentelėje „Marijampolės savivaldybės gyventojų sveikatos ar su sveikata susijusių rodiklių profilis“.

Remiantis profilio rodikliais ir jų interpretavimo rezultatais, buvo pasirinktos 3 pagrindinio rodiklių sąrašo reikšmės, kurių rodiklis ar pokyčio kryptis prastesnė lyginant su šalies reikšmėmis (raudonos spalvos pagrindinių

rodiklių sąrašo reikšmės). Sudarius Marijampolės savivaldybės probleminių visuomenės sveikatos sričių (rodiklių) sąrašą, buvo atlikta atrinktų rodiklių detalesnė analizė ir vertinimas (žr. „Specialioji dalis“).

Iš Ataskaitos priedo lentelėje „Marijampolės savivaldybės gyventojų sveikatos ar su sveikata susijusių rodiklių profilis“ pateiktų pagrindinių rodiklių sąrašo 12 unifikuotų rodiklių (2022 m. buvo 18, 2021 m. buvo 20, 2020 m. buvo 18, 2019 m. buvo 19, 2018 m. buvo 14, 2017 m. buvo 10, 2016 m. buvo 12, 2015 m. buvo 13, 2014 m. buvo 7 rodikliai) patenka į grupę savivaldybių, kurių situacija yra geriausia lyginant su šalies vidurkiu (žalioji zona).

8 unifikuoti rodikliai (2022 m. buvo 11, 2021 m. buvo 2, 2020 m. buvo 8, 2019 m. buvo 4, 2018 m. buvo 4, 2017 m. buvo 4, 2016 m. buvo 5, 2015 m. buvo 5, 2014 m. buvo 9 rodikliai) patenka į grupę savivaldybių, kurių situacija yra prasčiausia lyginant su šalies vidurkiu (raudonoji zona).

Du unifikuoti rodikliai (viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams, nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams) nėra lyginami su Lietuvos vidurkiu.

Likusieji 38 unifikuoti rodikliai patenka į grupę savivaldybių, kurių situacija yra atitinkanti šalies vidurkius (geltonoji zona).

III SKYRIUS SPECIALIOJI DALIS ATRINKTŲ RODIKLIŲ DETALI ANALIZĖ IR INTERPRETAVIMAS

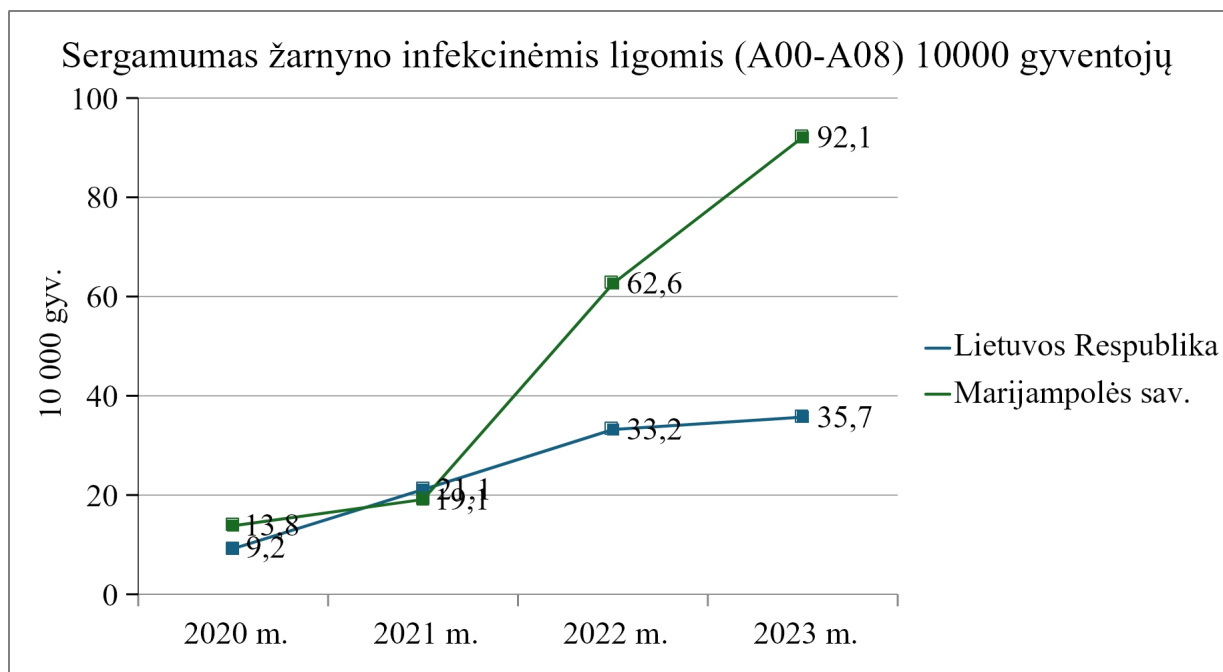
Remdamiesi profilio rodiklių aptarimu, iš jų detaliai analizei ir interpretavimui kaip prioritetines problemas pasirinkome šiuos rodiklius:

- Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyventojų;
- Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusieji vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje;
- Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai).

Sergamumo žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyventojų rodiklio analizė yra svarbi užtikrinant LSP tikslo „Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą“, taip pat ieškant šios problemos priežasčių bei jos sprendimo būdų.

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. sergamumo žarnyno infekcinėmis ligomis rodiklis patenka tarp 12 savivaldybių, kuriose situacija yra prasčiausia lyginant su šalies vidurkiu. Savivaldybės rodiklio santykis su šalies vidurkiu yra 2,58.

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. sergamumo žarnyno infekcinėmis ligomis rodiklis siekė 92,1/10 000 gyventojų, o šalies vidurkis atitinkamu laikotarpiu buvo 35,7/10 000 gyventojų. Šis rodiklis 2023 m., palyginti su 2022 m. Marijampolės savivaldybėje padidėjo 47,1 procento ir buvo daugiau nei du kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis (žr. 6 paveikslą).

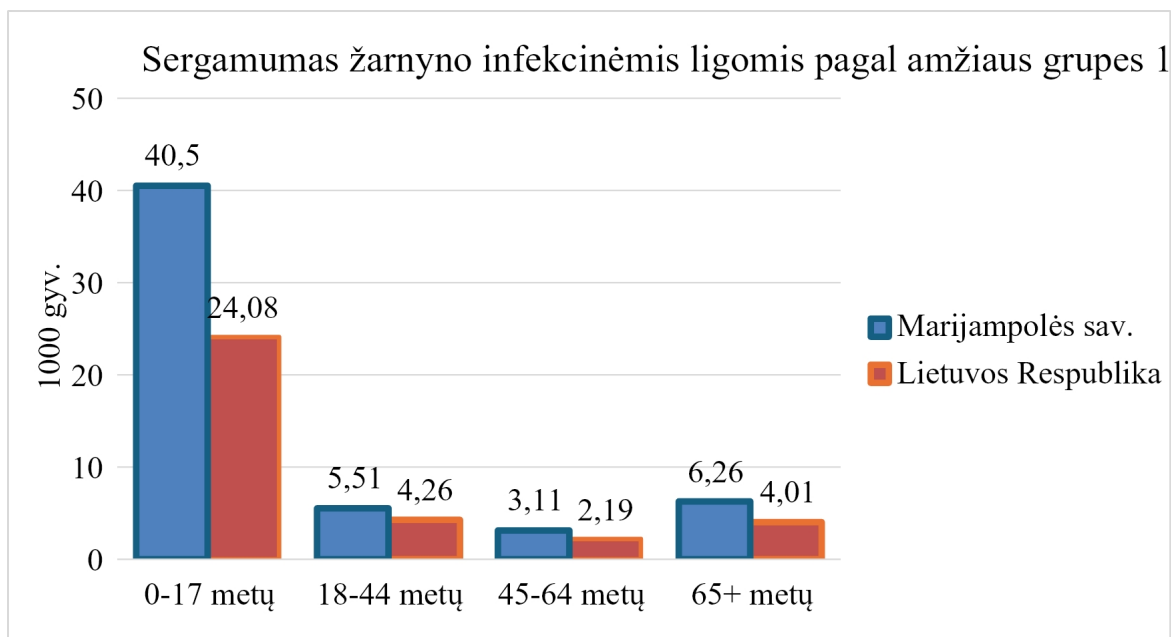
6 pav. Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyventojų
(Šaltinis. Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Marijampolės apskrityje sergamumo nepatikslintomis bakterinėmis žarnyno infekcijomis rodiklis yra 66,3 procento didesnis už šalies vidutinį rodiklį (138,7/100 tūkst. gyv.) (žr. 1 lentelė).

1 lentelė. Sergamumas bakterinėmis žarnyno infekcijomis 2023 m.
(Šaltinis. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras)

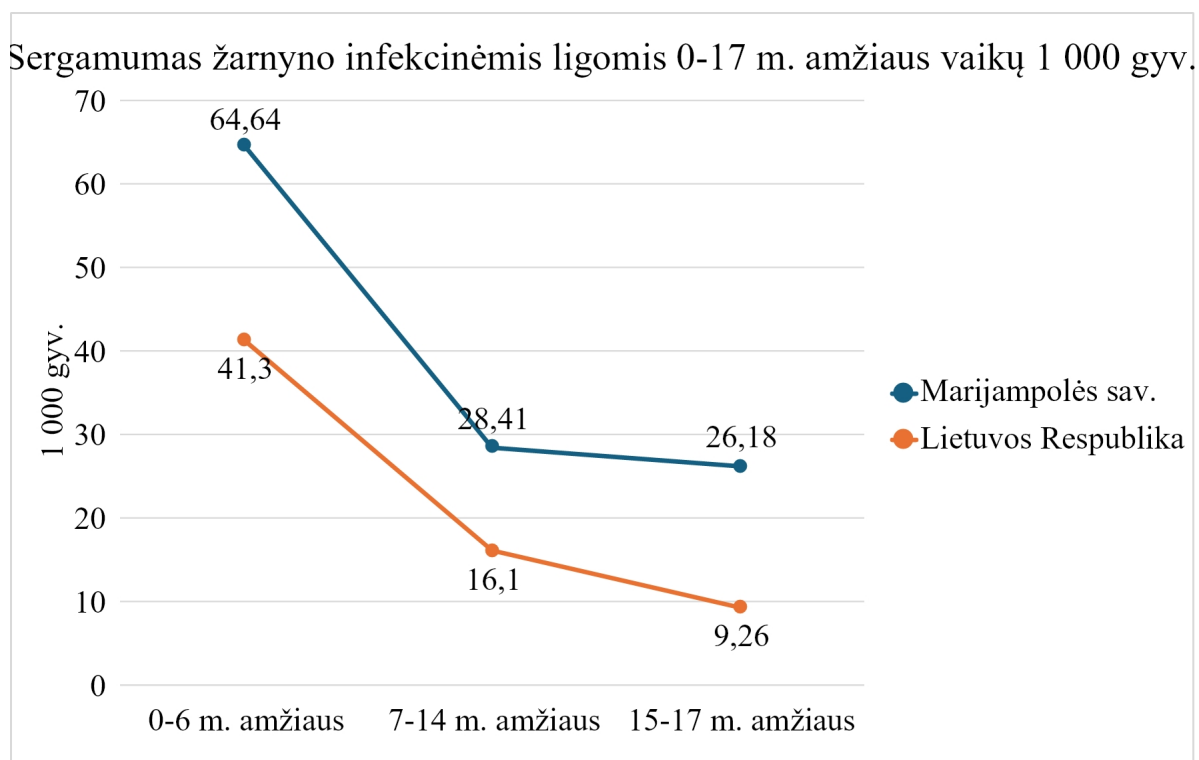
Apskritys	Salmoneliozė		Šigeliozė		Kitos patikslintos BŽI		Ešerichiozė		Kampilo bakteriozė		Jersiniozė		Nepatikslintos BŽI		Kitos BMTI	
	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.	Atvejų sk.	Rodiklis 100 tūkst. gyv.
Lietuva	355	12,4	10	0,3	70	2,4	58	2,0	669	23,3	146	5,1	3984	138,7	30	1,0
Marijampolės	15	11,1	0	0	0	0	0	0	24	17,7	5	3,7	312	230,7	3	2,2

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. didžiausias sergamumo žarnyno infekcinėmis ligomis rodiklis buvo vaikų nuo 0 iki 17 m. amžiaus grupėje (40,5/1000 gyv.), rodiklis buvo didesnis 68,2 procento nei Lietuvos vidurkis (24,08/1000 gyv.) (žr. 7 paveikslą).

7 pav. Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 1 000 gyventojų (Šaltinis. Higienos instituto Sveikatos statistikos duomenų portalas)

Žarnyno infekcinėmis ligomis dažniau serga maži vaikai. 2023 m. duomenimis, didžiausias sergamumo rodiklis užregistruotas 0–6 m. amžiaus vaikų grupėse (žr. 8 paveikslas).

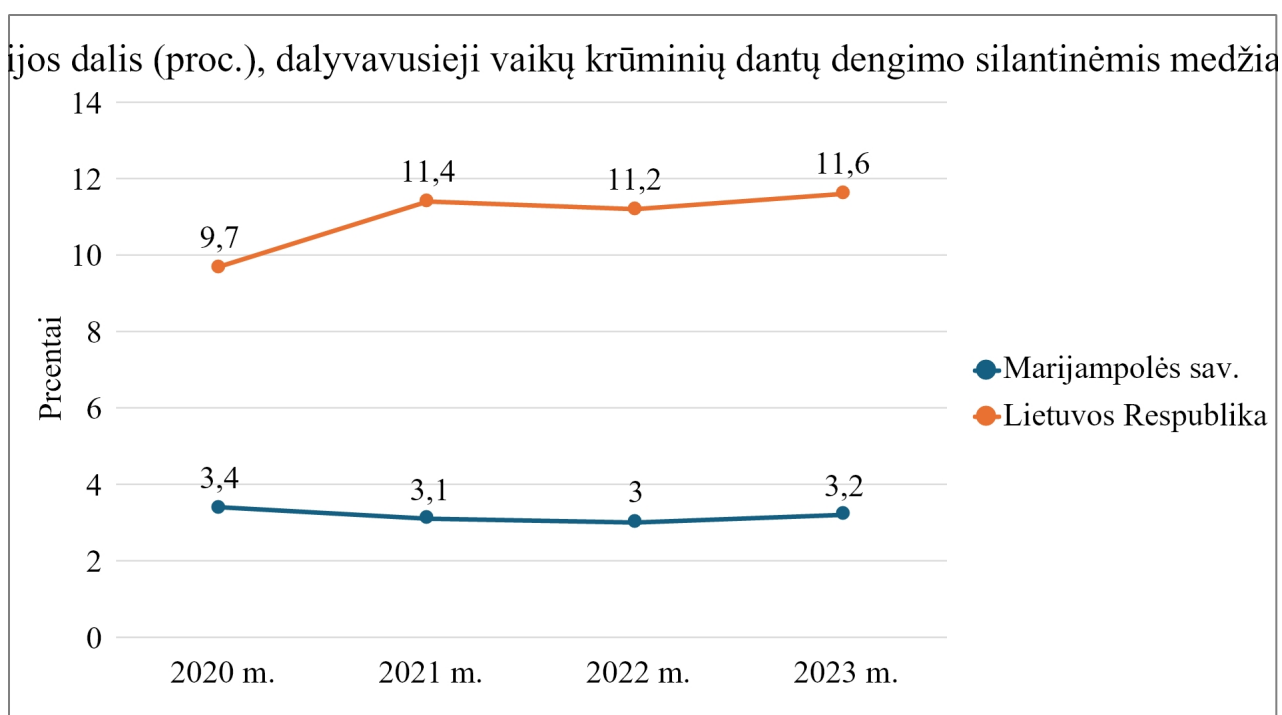

8 pav. Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 1 000 gyventojų (Šaltinis. Higienos instituto Sveikatos statistikos duomenų portalas)

Viena iš priemonių, padedančių išvengti dantų ėduonies, yra vaikų (nuo pirmo nuolatinio krūminio danties išdygimo iki 14 metų amžiaus) krūminių dantų ėduonies dengimas silantinėmis medžiagomis programa.

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusių vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, rodiklis patenka tarp 12 savivaldybių, kuriose situacija yra prasčiausia lyginant su šalies vidurkiu. Savivaldybės rodiklio santykis su šalies vidurkiu yra 0,28.

Marijampolės savivaldybės 2023 m. tikslinės populiacijos dalis, dalyvavusių vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, rodiklis buvo 3,2 procentai, o šalies vidurkis atitinkamu laikotarpiu buvo 11,6 procento. 2023 m. palyginti su 2022 m., dalyvavusių vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje 72,4 procentais mažesnis nei Lietuvos vidurkis (žr. 9 paveikslą).

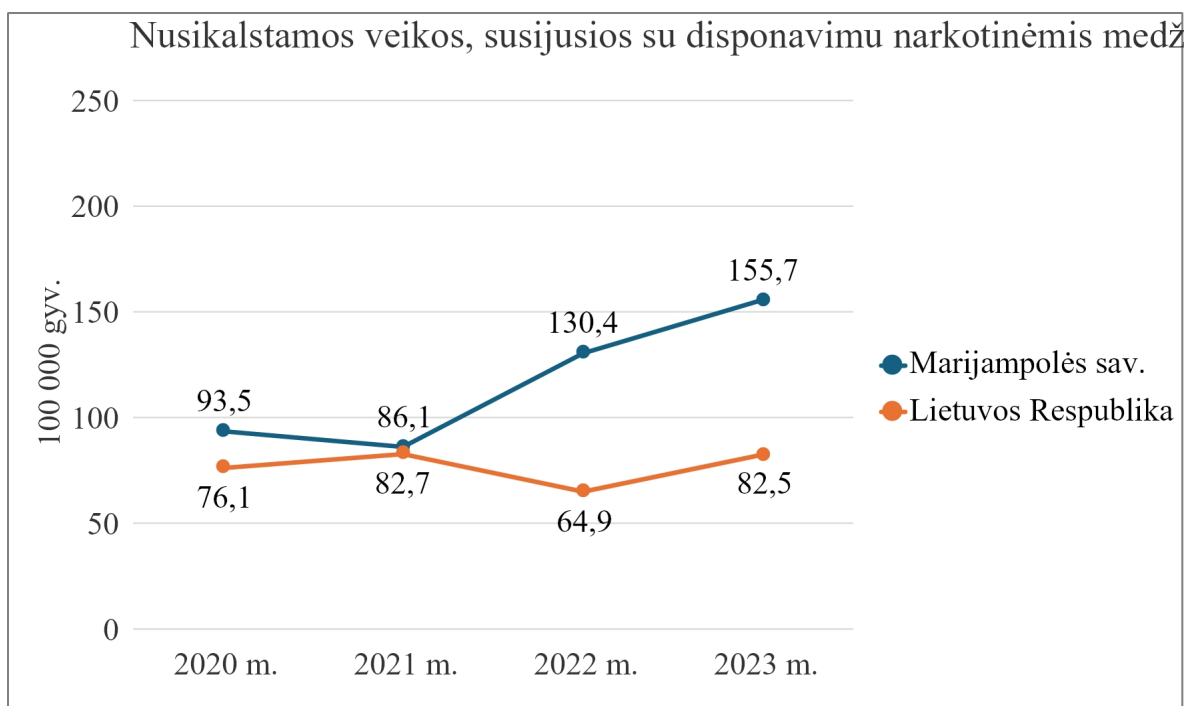
9 pav. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusieji vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje
(Šaltinis. Higienos instituto Sveikatos informacijos centras)

Nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda, analizė yra būtina įgyvendinant LSP tikslo „Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą“ uždavinį „Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą“

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda, rodiklis patenka tarp 12 savivaldybių, kuriose situacija yra prasčiausia, lyginant su šalies vidurkiu. Savivaldybės rodiklio santykis su šalies vidurkiu yra 1,89.

Marijampolės savivaldybėje 2023 m. nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda, rodiklis siekė 155,7/100 000 gyventojų, o šalies vidurkis atitinkamu laikotarpiu buvo 82,5/100

000 gyventojų. Šis rodiklis 2023 m., palyginti su 2022 m., padidėjo 19,8 proc. ir buvo beveik du kartus didesnis nei Lietuvos vidurkis (žr. 10 paveikslą).

10 pav. Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyventojų (Šaltinis. Valstybės duomenų agentūra)

IV SKYRIUS IŠVADOS

Marijampolės savivaldybėje 12 unifikuotų rodiklių (2022 m. buvo 18, 2021 m. buvo 20, 2020 m. buvo 18, 2019 m. buvo 19, 2018 m. buvo 14, 2017 m. buvo 10, 2016 m. buvo 12, 2015 m. buvo 13, 2014 m. buvo 7 rodikliai) patenka į grupę savivaldybių, kurių situacija yra geriausia lyginant su šalies vidurkiu (žalioji zona).

8 unifikuoti rodikliai (2022 m. buvo 11, 2021 m. buvo 2, 2020 m. buvo 8, 2019 m. buvo 4, 2018 m. buvo 4, 2017 m. buvo 4, 2016 m. buvo 5, 2015 m. buvo 5, 2014 m. buvo 9 rodikliai) patenka į grupę savivaldybių, kurių situacija yra prasčiausia lyginant su šalies vidurkiu (raudonoji zona).

Du unifikuoti rodikliai (viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams, nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams) nėra lyginami su Lietuvos vidurkiu.

Likusieji 38 unifikuoti rodikliai patenka į grupę savivaldybių, kurių situacija atitinka šalies vidurkius (geltonoji zona).

V SKYRIUS REKOMENDACIJOS

Sergamumo žarnyno infekcinėmis ligomis rekomendacijos:

- šviesti visuomenę infekcinių ligų prevenciniais klausimais;

- rekomenduoti vaikų tėvams, kad ugdymo įstaigas lankytų tik sveiki vaikai;

- stiprinti infekcinių žarnyno ligų kontrolę.

Vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programos rekomendacijos:

- Išplatinti informacinius pranešimus apie vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programą.

- Odontologai, burnos higienistai, šeimos gydytojai turi informuoti ir skatinti tėvus, kad jų vaikas dalyvautų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje.

Nusikalstamų veikų, susijusių su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) mažinimo rekomendacijos:

- Didinti psichoaktyvių medžiagų prieinamumo ribojimą, siekiant nutolinti psichoaktyvių medžiagų pradėjimo vartoti laiką.

- Įgyvendinant psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevenciją bendrojo ugdymo mokyklose, į prevencinę veiklą įtraukti ne tik moksleivius, bet ir jų tėvus.

- Vykdyti informacines socialines kampanijas, organizuoti masinius renginius, siekiant gerinti gyventojų informuotumą.

Marijampolės savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2023 metų ataskaitos priedas

Pirmame lentelės stulpelyje pateikiami visuomenės sveikatos stebėsenos rodikliai, suskirstyti pagal Lietuvos sveikatos strategijos numatomus įgyvendinti tikslus. Antrame stulpelyje pateikiama savivaldybės rodiklio reikšmė, trečiame stulpelyje – Lietuvos rodiklio reikšmė, ketvirtame – blogiausiai reikšmė tarp visų savivaldybių, penktame – geriausiai reikšmė tarp visų savivaldybių, šeštame – savivaldybės rodiklio interpretavimas (reikšmės savivaldybėje santykis su Lietuvos vidurkio reikšme ir savivaldybės rodiklio vietos tarp visų savivaldybių pavaizdavimas pagal „šviesoforo“ principą).

Marijampolės savivaldybės gyventojų sveikatos ar su sveikata susijusių rodiklių profilis

Eil. Nr.	Rodiklis	Savivaldybės rodiklis		Lietuvos rodiklis	Blogiausia reikšmė	Geriausia reikšmė	Santykis: Savivaldybė/ Lietuva	
							2022 m.	2023 m.
		1	2					
		2022 m.	2023 m.			2022 m.	2023 m.	
Strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 metais šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai								
1.	Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (m.)	72,1	77,1	77,5	71,1	80,5	0,95	0,99
2.	Išvengiamas mirtingumas (proc.)	72,4	73,6	76,7	86,9	69,4	0,98	0,96
1 TIKSLAS. Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį								
1. 1. Sumažinti skurdo lygį ir nedarbą								
1.1.1.	Mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyventojų	14,7	16,5	19,6	74,0	0,0	0,79	0,17
1.1.2.	Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100000 gyventojų	13,5	16,0	18,8	71,2	0,0	0,75	0,85
1.1.3.	Bandymų žudytis skaičius (X60-X64, X66-X84) 100 000 gyventojų	33,1	22,0	44,6	89,8	9,9	0,84	0,49

1.1.4.	Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose, skaičius 1000 gyventojų	76,5	61,5	55,2	192,6	30,1	1,27	1,11
1.1.5.	Ilgalaikio nedarbo lygis (proc.)	1,9	1,4	1,7	4,1	0,3	0,86	0,82
1.1.6.	Gyventojų skaičiaus pokytis 1 000 gyventojų	7,5	-0,6	10,0	-25,4	55,5	0,41	-0,06
1.2. Sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenės lygmeniu								
1.2.1.	Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01-Y98) 100 000 gyventojų	90,0	89,8	78,7	200,3	50,1	1,09	1,14
1.2.2.	Standartizuotas mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V01-Y98) 100 000 gyventojų	87,6	85,1	75,8	172,2	47,9	1,10	1,12
1.2.3.	Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 gyventojų	345,6	334,8	352,1	630,5	200,0	0,96	0,95
1.2.4.	Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1 000 gyventojų	11,8	10,4	23,9	79,7	4,3	0,52	0,44
1.2.5.	Sergamumas tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyventojų	27,5	23,8	24,6	98,5	0,0	1,24	0,97
2.1. Kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą								
2.1.1.	Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužalotų dėl nelaimingų atsitikimų darbe, skaičius 100 000 darbingo amžiaus gyventojų	0,6	0,9	0,9	2,9	0,0	0,60	1,00
2.1.2.	Susižalojimo dėl nukritimo atvejų skaičius (W00-W19) 65+ m. amžiaus grupėje 10 000 gyventojų	134,8	143,3	134,5	200,6	77,8	1,00	1,07
2.1.3.	Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyventojų	83,9	91,4	65,7	117,7	45,7	1,23	1,39
2.1.4.	Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyventojų	62,6	92,1	35,7	92,1	0,0	1,89	2,58
2.2. Kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį								
2.2.1.	Mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	7,3	5,5	2,8	28,7	0,0	1,78	1,96
2.2.2.	Standartizuotas mirtingumas dėl atsitiktinio paskendimo (W65-W74) 100 000 gyventojų	7,6	4,9	2,7	31,4	0,0	1,90	1,82
2.2.3.	Mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	23,9	25,6	14,6	46,0	0,0	1,46	1,75
2.2.4.	Standartizuotas mirtingumas dėl nukritimo (W00-W19) 100 000 gyventojų	23,0	25,5	14,2	35,2	0,0	1,45	1,80
2.3. Mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių								

2.3.1.	Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyventojų	14,7	11,0	6,2	34,6	0,0	2,45	1,77
2.3.2.	Standartizuotas mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyventojų	15,1	9,8	6,2	28,5	0,0	2,56	1,58
2.3.3.	Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) skaičius 100 000 gyventojų	3,7	1,8	1,1	13,0	0,0	2,47	1,64
2.3.4.	Transporto įvykiuose patirtų traumų (V00-V99) skaičius 100 000 gyventojų	3,7	53,1	53,8	98,9	0,0	0,76	0,99
2.4. Mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą								
2.4.1.	Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis (kg), tenkantis 1 kvadratiniam kilometrui	1037,4	954,2	797,8	32935,2	20,0	1,18	1,20
2.4.2.	Viešai tiekiamo geriamojo vandens prieinamumas vartotojams, proc.	80,1	78,76	-	-	-	-	-
2.4.3.	Nuotekų tvarkymo paslaugų prieinamumas vartotojams, proc.	74	73,02	-	-	-	-	-
3 TIKSLAS. Formuoti sveiką gyvenseną ir jos kultūrą								
3.1. Sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotikų ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą								
3.1.1.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu	5,5	1,8	3,5	14,3	0,0	1,38	0,51
3.1.2.	Standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu, 100 000 gyventojų	5,9	2,1	3,5	17,2	0,0	1,48	0,60
3.1.3.	Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu	27,5	29,3	21,8	78,5	0,0	1,21	1,34
3.1.4.	Standartizuotas mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su alkoholio vartojimu, 100 000 gyventojų	26,6	26,4	20,5	70,3	0,0	1,23	1,29
3.1.5.	Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai)	130,0	155,7	82,5	417,9	0,0	2,02	1,89
3.1.6.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais	370,4	366,4	199,6	66,3	384,2	1,84	1,84
3.1.7.	Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais	336,1	324,9	162,8	34,5	325,6	1,96	2,00
3.2. Skatinti sveikos mitybos įpročius								

3.2.1.	Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, skaičius (proc.)	35,1	48,3	36,8	11,1	100,0	0,75	1,31
4. Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius								
4.1. Užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais								
4.1.1.	Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 100 000 gyventojų	17,2	22,4	20,9	43,8	9,9	0,96	1,07
4.1.2.	Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų, skaičius 1 000 gyventojų	1,0	1,2	1,9	3,7	0,8	0,56	0,63
4.2. Plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą								
4.2.1.	Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius	2,2	2,1	1,7	1,2	7,7	1,22	1,24
4.2.2.	Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų, skaičius 10 000 gyventojų	5,5	5,1	7,5	1,5	11,4	0,71	0,68
4.2.3.	Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyventojui	10,0	10,0	9,1	5,5	11,0	1,08	1,10
4.2.4.	Sergamumas (nauji atvejai) vaistams atsparia tuberkulioze 100 000 gyventojų	3,7	1,8	4,0	0,0	28,7	1,28	0,45
4.2.5.	Sergamumas ŽIV (b20-B24) ir lytiškai plintančiomis ligomis (A50-A64) 10 000 gyventojų	0,9	0,9	2,2	4,2	0,0	0,41	0,41
4.3. Pagerinti motinos ir vaiko sveikatą								
4.3.1.	Kūdikių (vaikų iki 1 m amžiaus) mirtingumas 1 000 gyvų gimusių kūdikių	0,0	2,7	2,8	40,0	0,0	0,0	0,96
4.3.2.	2 metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina 1 dozė) skiepavimo apimtys	95,2	90,1	86,7	50,0	100,0	1,10	1,04
4.3.3.	1 metų amžiaus vaikų DTP3 (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina 3 dozės) skiepavimo apimtys	89,9	93,0	89,9	72,0	100,0	1,00	1,03
4.3.4.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusieji vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje	3,0	3,2	11,6	2,5	43,2	0,27	0,28
4.3.5.	Vaikų, neturinčių eduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, skaičius (proc.)	34,4	33,5	23,8	4,8	33,5	1,46	1,41
4.3.6.	Paauglių (15-17 m.) gimdymų skaičius 100 000 gyventojų	4,2	0,0	1,4	14,1	0,0	1,83	0,00
4.4. Stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę								

4.4.1.	Mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) 100 000 gyventojų	855,8	771,2	670,8	1235,6	383,1	1,08	1,15
4.4.2.	Standartizuotas mirtingumo nuo kraujotakos sistemos ligų rodiklis (I00-I99) 100 000 gyventojų	843,8	761,1	659,1	953,5	453,1	1,07	1,16
4.4.3.	Mirtingumas nuo piktybinių navikų (C00-C97) 100 000 gyventojų	260,8	256,5	271,1	450,4	195,0	0,93	0,95
4.4.4.	Standartizuotas mirtingumo nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C96) 100 000 gyventojų	245,8	241,4	256,0	394,1	210,6	0,93	0,94
4.4.5.	Mirtingumas nuo cerebrovaskulinių ligų (I60-I69) 100 000 gyventojų	225,9	230,8	154,0	497,4	24,4	1,18	1,50
4.4.6.	Standartizuotas mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyventojų	224,4	229,5	150,5	432,0	15,8	1,19	1,53
4.4.7.	Sergamumas II tipo cukriniu diabetu (E11) 10 000 gyventojų	87,8	64,1	70,0	112,1	31,1	0,91	0,92
4.4.8.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusios atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio programoje, apmokamoje iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų	59,9	61,8	59,7	27,0	76,5	1,04	1,04
4.4.9.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusios gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programoje, apmokamoje iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų	59,6	60,7	60,3	32,7	73,7	1,09	1,01
4.4.10.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusios storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programoje, apmokamoje iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų	59,9	56,7	56,5	33,8	67,7	1,07	1,00
4.4.11.	Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusiųjų asmenų, priskirtinų širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, atrankos ir prevencijos priemonių programoje, apmokamoje iš Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšų	55,4	52,0	45,6	18,0	66,1	1,08	1,14